

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 2. 2. 2016
COM(2016) 39 final

2016/0023 (COD)

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

o ortuti a o zrušení nariadenia (ES) č. 1102/2008

(Text s významom pre EHP)

{SWD(2016) 14 final}

{SWD(2016) 17 final}

{SWD(2016) 18 final}

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

Všeobecný kontext – dôvody a ciele návrhu

Únia a dvadsaťšesť členských štátov podpísali nový medzinárodný dohovor o ortuti¹, dojednaný pod záštitou Programu OSN pre životné prostredie (UNEP). Dohovor sa nazýva „Minamatský dohovor“ (ďalej ako „Minamatský dohovor“ alebo „dohovor“) podľa názvu mesta, v ktorom v rokoch 1950 až 1960 došlo k najhoršiemu prípadu znečistenia ortuťou. Podpísanie dohovoru bolo úspešným zakončením rokovacieho procesu, ktorého súčasťou bolo päť zasadnutí medzivládneho rokovacieho výboru. Všetky členské štáty sa zaviazali k ratifikácii tohto dohovoru.

Dohovor sa zaoberá celým životným cyklom ortuti, od jej primárnej ťažby po nakladanie s odpadovou ortuťou s cieľom chrániť ľudské zdravie a životné prostredie pred antropogénnymi emisiami ortuti a jej zlúčenín do ovzdušia, vody a pôdy. Stanovujú sa v ňom najmä obmedzenia primárnej ťažby ortuti a medzinárodného obchodu s ortuťou, zakazuje sa výroba, dovoz a vývoz širokej škály produktov s prídavkom ortuti, stanovujú sa zákazy alebo prevádzkové podmienky pre viaceré výrobné procesy, v ktorých sa používa ortuť, a vyzýva sa v ňom na odrádzanie od nového využívania ortuti v produktoch a priemyselných procesoch, ako aj na prijatie opatrení na zníženie emisií ortuti z remeselnej a drobnej ťažby zlata a priemyselných činností, a to aj prostredníctvom využitia najlepších dostupných techník, a vyžaduje sa v ňom, aby sa dočasné uskladnenie ortuti a nakladanie s odpadovou ortuťou uskutočňovalo environmentálne vhodným spôsobom.

Veľkú časť Minamatského dohovoru už právne predpisy Únie pokrývajú. V nariadení (ES) č. 1102/2008² sa stanovuje zákaz vývozu ortuti a niektorých zlúčenín ortuti, ortuť z niektorých zdrojov sa v ňom kvalifikuje ako odpad a stanovujú sa pravidlá uskladnenia ortuti. Ďalšie nástroje EÚ obsahujú *ad hoc* ustanovenia o ortuti a jej zlúčeninách, okrem iných ide o nariadenie (EÚ) č. 649/2012³, v ktorom sa stanovuje systém oznamovania, ktorý sa okrem iného používa pri vývoze ortuti, ďalej o nariadenia (ES) č. 396/2005⁴, 1907/2006⁵, 1223/2009⁶ a o smernice 2006/66/ES⁷ a 2011/65/EÚ⁸, ktoré sa venujú uvedeniu celej škály

¹ Portugalsko a Estónsko však Minamatský dohovor nepodpísali.

² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1102/2008 z 22. októbra 2008 o zákaze vývozu kovovej ortuti a niektorých zlúčenín a zmesí ortuti a o bezpečnom uskladnení kovovej ortuti (Ú. v. EÚ L 304, 14.11.2008, s. 75).

³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 649/2012 zo 4. júla 2012 o vývoze a dovoze nebezpečných chemikálií (Ú. v. EÚ L 201, 27.7.2012, s. 60).

⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 396/2005 z 23. februára 2005 o maximálnych hladinách rezíduí pesticídov v alebo na potravinách a krmivách rastlinného a živočíšneho pôvodu a o zmene a doplnení smernice Rady 91/414/EHS (Ú. v. EÚ L 70, 16.3.2005, s. 1).

⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 z 18. decembra 2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemických látok (REACH) a o zriadení Európskej chemickej agentúry, o zmene a doplnení smernice 1999/45/ES a o zrušení nariadenia Rady (EHS) č. 793/93 a nariadenia Komisie (ES) č. 1488/94, smernice Rady 76/769/EHS a smerníc Komisie 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES (Ú. v. EÚ L 396, 30.12.2006, s. 1).

⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1223/2009 z 30. novembra 2009 o kozmetických výrobkoch (Ú. v. EÚ L 342, 22.12.2009, s. 59).

⁷ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/66/ES zo 6. septembra 2006 o batériách a akumulátoroch a použitých batériách a akumulátoroch, ktorou sa zrušuje smernica 91/157/EHS (Ú. v. EÚ L 266, 26.9.2006, s. 1).

⁸ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/65/EÚ z 8. júna 2011 o obmedzení používania určitých nebezpečných látok v elektrických a elektronických zariadeniach (Ú. v. EÚ L 174, 1.7.2011, s. 88).

produktov s prídavkom ortuti na trh Únie a stanovuje sa v nich maximálny obsah ortuti v takýchto produktoch. Okrem toho sa smernice 2010/75/EÚ⁹, 2012/18/EÚ¹⁰, 2008/98/ES¹¹ a 1999/31/ES¹² zameriavajú na kontrolu, zníženie, a ak existujú bezortuťové alternatívy, aj na elimináciu bodových zdrojov a difúzných emisií ortuti, zlúčenín ortuti a odpadovej ortuti v životnom prostredí.

Posúdením *acquis* Únie sa zistilo, že existuje istý obmedzený počet regulačných medzier, ktoré je potrebné vyplniť na úplné zosúladenie právnych predpisov Únie s dohovorom¹³. Cieľom tohto návrhu je riešiť tieto nedostatky, ktoré sa týkajú nasledujúcich bodov:

- dovoz ortuti;
- vývoz určitých produktov s prídavkom ortuti;
- používanie ortuti v určitých výrobných procesoch;
- nové metódy použitia ortuti v produktoch a výrobných procesoch;
- používanie ortuti v remeselnej a drobnej ťažbe zlata a
- používanie ortuti v zubnom amalgáme.

Povinnosti vyplývajúce z dohovoru, ktoré ešte nie sú transponované do právnych predpisov EÚ, by sa v záujme právnej zrozumiteľnosti mali spojiť do jedného právneho aktu.

Na tento účel by ako základ malo slúžiť nariadenie (ES) č. 1102/2008, doteraz jediný právny akt Únie venovaný problematike ortuti. Avšak vzhľadom na charakter a rozsah úprav, ktoré by bolo treba v nariadení (ES) č. 1102/2008 vykonať, a na potrebu zlepšiť konzistentnosť a právnu zrozumiteľnosť, malo by sa uvedené nariadenie týmto návrhom zrušiť a nahradiť, pričom sa do návrhu prevezmú vecné povinnosti, ktoré nariadenie obsahuje, ak sú ešte nutné.

Súlad s ostatnými politikami a cieľmi Únie

Táto iniciatíva je v súlade so siedmym environmentálnym akčným programom¹⁴, v ktorom sa určuje dlhodobý cieľ, ktorým je netoxické životné prostredie, a v ktorom sa na tento účel stanovuje, že je potrebné prijať opatrenia na minimalizáciu významných nepriaznivých účinkov chemických látok na ľudské zdravie a životné prostredie do roku 2020.

Ciele tejto iniciatívy sú konzistentné aj s cieľmi stratégie Európa 2020 týkajúcimi sa inteligentného, inkluzívneho a udržateľného rastu prostredníctvom stimulácie inovácií, pokiaľ ide o vývoj produktov a bezortuťových výrobných procesov. Tento návrh podporuje ratifikáciu dohovoru a nadobudnutie jeho účinnosti, čím prispeje k vytvoreniu rovnakých globálnych podmienok pre priemyselné procesy, v ktorých sa používa alebo sa neúmyselne emituje ortuť a zlúčeniny ortuti, ako aj pre výrobu produktov s prídavkom ortuti a obchod s

⁹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ z 24. novembra 2010 o priemyselných emisiách (Ú. v. EÚ L 334, 17.12.2010, s. 17).

¹⁰ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/18/EÚ zo 4. júla 2012 o kontrole nebezpečenstiev závažných havárií s prítomnosťou nebezpečných látok, ktorou sa mení a dopĺňa a následne zrušuje smernica Rady 96/82/ES (Ú. v. EÚ L 197, 24.7.2012, s. 1).

¹¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc (Ú. v. EÚ L 312, 22.11.2008, s. 3).

¹² Smernica Rady 1999/31/ES z 26. apríla 1999 o skládkach odpadov (Ú. v. ES L 182, 16.7.1999, s. 1).

¹³ Pracovný dokument útvarov Komisie, posúdenie vplyvu, *sprievodný dokument k dokumentom*: návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o ortuti a o zrušení nariadenia (ES) č. 1102/2008 a návrh rozhodnutia Rady o uzatvorení Minamatského dohovoru o ortuti, SWD [2016] 17 final.

¹⁴ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1386/2013/EÚ z 20. novembra 2013 o všeobecnom environmentálnom akčnom programe Únie do roku 2020 „Dobrý život v rámci možností našej planéty“ (Ú. v. EÚ L 354, 28.12.2013, s. 171).

nimi, a tým sa podporí konkurencieschopnosť priemyslu Únie, keďže väčšina ustanovení dohovoru odzrkadľuje *acquis* Únie.

Okrem toho sa týmto návrhom v rámci možností zjednodušuje a objasňuje *acquis* s cieľom umožniť jeho lepšie vykonávanie.

2. VÝSLEDKY KONZULTÁCIÍ SO ZAJINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

Konzultácie so zainteresovanými stranami

S orgánmi členských štátov a zúčastnenými stranami sa konzultovalo v rámci dvoch štúdií vypracovaných Komisiou¹⁵, ako aj na seminári v Bruseli 7. júla 2014, po ktorom bola uverejnená aj žiadosť o dodatočné informácie ku konkrétnym otázkam¹⁷. Všetky doručené písomné príspevky boli zverejnené na webových stránkach Komisie¹⁸. Od 14. augusta 2014 do 14. novembra 2014 sa uskutočnili aj rozsiahle verejné online konzultácie prostredníctvom dotazníka¹⁹ na webovej stránke „*Váš hlas v Európe*“²⁰. Cieľom tohto prieskumu bolo lepšie pochopiť názory zúčastnených strán z verejného sektora i členských štátov na ratifikáciu dohovoru, ako aj na špecifické otázky týkajúce sa transpozície a vykonávania, najmä pokiaľ ide o oblasti, v ktorých je potrebné zladit' právne predpisy Únie s dohovorom. Cieľovými skupinami boli občania, orgány verejnej moci, výskumné organizácie, akademická obec, neziskové mimovládne organizácie, konzultantské spoločnosti a súkromné spoločnosti a organizácie, ktoré ich zastupujú. Dosiahol sa široký konsenzus zúčastnených strán a verejnosti vo všeobecnosti, že Únia by mala Minamatský dohovor ratifikovať. Konkrétne otázky zúčastnených strán boli zohľadnené pri príprave tohto návrhu.

Výsledok posúdenia vplyvu

V posúdení vplyvu sa dospelo k záveru, že ratifikácia a vykonávanie Minamatského dohovoru bude mať v EÚ značný prínos pre životné prostredie a ľudské zdravie, najmä vzhľadom na očakávané zníženie emisií ortuti s pôvodom v iných častiach sveta. Konkrétne:

- Očakáva sa, že keď sa začnú vykonávať dôležité ustanovenia dohovoru týkajúce sa okrem iného uplatňovania najlepších dostupných techník (*best available techniques*, ďalej len „BAT“) na zníženie emisií z veľkých priemyselných podnikov, postupného ukončovania súčasnej primárnej ťažby v kombinácii so zákazom novej primárnej ťažby alebo zavedením obmedzení na remeselnú a drobnú ťažbu zlata, budú mať veľmi pozitívny vplyv na životné prostredie nielen v Únii, ale aj na celom svete. Takéto aktivity v EÚ prakticky neexistujú, alebo sú už regulované. To umožní Únii splniť ciele v oblasti ochrany životného prostredia a ľudského zdravia, ako sa uvádza v Stratégii Spoločenstva týkajúcej sa ortuti z roku 2005 (ďalej len „stratégia“) ²¹.
- Vykonávaním dohovoru budú tretie krajiny uplatňovať na mnohé priemyselné činnosti podobné normy, ako sú normy v súčasnosti platné v Únii. To pomôže riešiť

¹⁵ ICF, COWI, BiPRO, Garrigues (2015). *Study on EU Implementation of the Minamata Convention on Mercury* (Štúdia o vykonávaní Minamatského dohovoru o ortuti v EÚ) (marec 2015)

¹⁶ COWI, BiPRO (2015). *Ratification of the Minamata Convention by the EU - Complementary Assessment of the Mercury Export Ban* (Ratifikácia Minamatského dohovoru Európskou úniou - doplnkové posúdenie zákazu vývozu ortuti) (jún 2015).

¹⁷ <http://ec.europa.eu/environment/chemicals/mercury/pdf/InfoRequest.pdf>.

¹⁸ http://ec.europa.eu/environment/chemicals/mercury/ratification_en.htm.

¹⁹ Dotazník je k dispozícii na: <http://ec.europa.eu/environment/consultations/pdf/MinamataConvention.pdf>.

²⁰ <http://ec.europa.eu/yourvoice/consultations>.

²¹ Oznámenie Komisie Rade a Európskemu parlamentu z 28. januára 2005 „Stratégia Spoločenstva týkajúca sa ortuti“, KOM(2005) 20 v konečnom znení.

potenciálne konkurenčné zvýhodnenie v prospech spoločností v nečlenských štátoch EÚ, ktoré podliehajú menej prísny (alebo dokonca neexistujúcim) environmentálnym normám, a podľa možnosti otvoriť nové trhy pre podniky Únie špecializujúce sa na environmentálne technológie. Ako názorný príklad možno uviesť, že na základe ustanovení dohovoru o emisiách ortuti z určitých priemyselných činností sa mnohé priemyselné zariadenia produkujúce emisie ortuti v celosvetovom meradle budú musieť podriadiť používaniu BAT, ktoré sa už v priemyselnom odvetví Únie uplatňujú.

- V posúdení vplyvu sa preskúmali rôzne strategické možnosti na riešenie vyššie uvedených šiestich regulačných medzier, ktoré sa zistili v práve EÚ: základná možnosť, v rámci ktorej by EÚ neprijala žiadne opatrenie, a aspoň dve rôzne možnosti pre každú z príslušných oblastí politiky, t. j. jedna možnosť spočívajúca v transponovaní povinností stanovených v dohovore a jedna možnosť spočívajúca v stanovení požiadaviek, ktoré presahujú rámec toho, čo sa požaduje v dohovore.

Pokiaľ ide o používanie zubného amalgámu, v posúdení vplyvu sa posudzovala potreba opatrení a ich potenciálne vplyvy:

- V rozhodnutí Komisie 2000/532/ES²² sa amalgámový odpad zo zubnej starostlivosti charakterizuje ako nebezpečný odpad, a preto je predmetom ustanovení rámcovej smernice o odpade²³. Emisie ortuti zo zubných ambulancií sú predmetom aj právnych predpisov Únie v oblasti vôd. Ortuť sa podľa prílohy X k rámcovej smernici o vode klasifikuje ako prioritná nebezpečná látka²⁴, a teda aj uvoľňovanie tejto látky do vody sa musí rázne znížiť. Keďže amalgám je na druhom mieste, pokiaľ ide o používanie ortuti v Únii, s odhadovaným potenciálom znečistenia okolo 75 ton ortuti ročne a dlhodobým potenciálom znečistenia viac ako 1 000 ton²⁵, osobitné opatrenia na riešenie tohto zdroja sú potrebné.
- V posúdení vplyvu sa vzhľadom na dostupné vedecké informácie záverom konštatuje, že zákaz používania zubného amalgámu by nebol primeraný, pretože zdravotné riziká zubného amalgámu nie sú jasne preukázané a náklady súvisiace so zákazom by boli vysoké. Okrem toho sa v posúdení ukazuje, že dve z opatrení zahrnutých do zoznamu opatrení navrhovaných v dohovore, z ktorého by si zmluvné strany mali vybrať aspoň dve, by mohli mať pre životné prostredie a zdravie prínos s nízkymi nákladmi, t. j. obmedzenie používania zubného amalgámu na amalgám vo forme kapsúl a podporovanie používania najlepších environmentálnych postupov v zariadeniach zubného lekárstva. Takéto opatrenia sú v súlade s opatrením 4 stratégie týkajúcej sa ortuti, čo bolo v preskúmaní stratégie v roku 2010 potvrdené ako prioritná oblasť pre ďalšie opatrenia. Znížilo by sa vystavenie zubných lekárov a pacientov pôsobeniu emisií ortuti a zabezpečilo by sa rázne zníženie uvoľňovania ortuti do kanalizácie a životného prostredia prostredníctvom zariadení na čistenie odpadových vôd. Okrem toho sa v spoločnostiach zapojených do výroby, inštalácie a údržby odľučovačov amalgámu a v spoločnostiach špecializujúcich sa na zber a

²² Rozhodnutie Komisie 2000/532/ES z 3. mája 2000 nahradzujúce rozhodnutie 94/3/ES, ktorým sa vydáva zoznam odpadov podľa článku 1 písm. a) smernice Rady 75/442/EHS o odpadoch, a rozhodnutie Rady 94/904/ES, ktorým sa vydáva zoznam nebezpečných odpadov podľa článku 1 ods. 4 smernice Rady 91/689/EHS o nebezpečných odpadoch (Ú. v. ES L 226, 6.9.2000, s. 3).0

²³ Vyššie uvedené, č. 11.

²⁴ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia Spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva (Ú. v. ES L 327, 22.12.2000, s. 1).

²⁵ Odhadované množstvo ortuti v ústnej dutine ľudí vo forme zubného amalgámu v rámci EÚ.

spracovanie odpadu obsahujúceho ortuť očakáva vytváranie nových pracovných miest.

- Hoci by sa väčšina zainteresovaných podnikov dala kvalifikovať ako mikropodniky, navrhnuté opatrenia by ich neúmerne nezasiahli, pretože 1. vzhľadom na druh činnosti by nečelili konkurencii väčších podnikov, 2. náklady na vykonávanie opatrenia sú obmedzené a vyžadovali by si len nízke investície a 3. v odvetví zubného lekárstva sa neočakáva žiadna strata pracovných miest. Okrem toho sú tieto opatrenia osvedčeným postupom, ktorý podporuje²⁶ Rada európskych zubných lekárov a väčšina zubných lekárov ich už zrealizovala. Keďže by však tieto podniky potrebovali čas na prispôbenie sa povinnostiam stanoveným v tomto nariadení, navrhovaná lehota na dosiahnutie súladu s týmito opatreniami je o rok dlhšia ako v prípade ostatných opatrení, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie. Napokon sa konštatuje, že zubným lekárom, ktorí sa rozhodnú zubný amalgám ďalej nepoužívať, by požiadavka na používanie amalgámu vo forme kapsúl nespôsobila žiadnu dodatočnú záťaž.

Pokiaľ ide o ďalšie medzery v právnych aktoch, z analýzy uskutočnenej v posúdení vplyvu vyplýva:

- Obmedzenia dovozu ortuti: obchodné obmedzenia, ktoré by presahovali rámec požiadaviek dohovoru, t. j. stanoviť bezpodmienečný zákaz dovozu ortuti (namiesto toho, aby sa dovoz ortuti povolil s určitými podmienkami súvisiacimi s pôvodom a zdrojom dovážanej ortuti), by neboli opodstatnené, pretože by pre priemyselné odvetvie Únie boli nákladnejšie a nemali by žiadny významný prínos pre životné prostredie.
- Obmedzenia vývozu určitých produktov s prídavkom ortuti: obchodné obmedzenia, ktoré by presahovali rámec obmedzení stanovených v dohovore, t. j. zakázať vývoz produktov s prídavkom ortuti podliehajúcich prísnejším predpisom Únie, pokiaľ ide o ich obsah ortuti, než sú predpisy stanovené v dohovore (namiesto toho, aby sa zakázal vývoz len takých produktov s prídavkom ortuti, ktoré nespĺňajú požiadavky dohovoru), by neboli opodstatnené, pretože využívanie ortuti a jej uvoľňovanie do životného prostredia by sa do veľkej miery nezmenilo a emisie ortuti by sa v dôsledku takéhoto zákazu v tretích krajinách zvýšili.
- Obmedziť používanie ortuti v určitých výrobných procesoch: zavedenie absolútneho zákazu používania ortuti na výrobu etylátu alebo metylátu sodného alebo draselného (namiesto požiadaviek dohovoru na obmedzenie používania ortuti a jej emisií) by nebolo opodstatnené vzhľadom na potrebu priemyslu disponovať určitými chemickými látkami, pri ktorých nebolo možné preukázať dostupnosť bezortuťových výrobných procesov.
- Obmedziť používanie ortuti v nových výrobných procesoch a produktoch: v dohovore sa stanovuje len to, aby zmluvné strany prijali opatrenia potrebné na odrádzanie od vývoja nových výrobných procesov s použitím ortuti a od výroby a uvádzania nových produktov obsahujúcich ortuť na trh. Zavedenie podmieneného zákazu uplatniteľného na tieto procesy a produkty by malo najväčší environmentálny a ekonomický prínos, pretože by pôsobilo ako výrazný signál a znížilo by sa tým riziko, že sa hospodárske subjekty zapoja do nákladného vývoja takýchto produktov alebo procesov, ktoré by boli pravdepodobne následne zakázané.

²⁶ CED resolution on responsible practice (Uznesenie Rady európskych zubných lekárov o zodpovednej praxi) (2011).

- Obmedziť používanie ortuti v remeselnej a drobnej ťažbe zlata: Francúzsko ako jediný dotknutý členský štát už prijalo opatrenia na zákaz používania ortuti v remeselnej a drobnej ťažbe zlata, Únii preto postačuje, aby len jednoducho transponovala povinnosť vypracovať a preskúmať národný akčný plán v súlade s dohovorom.

Z ekonomického hľadiska sa celkové náklady uvedených možností, ktoré sa v posúdení vplyvu zvolili ako uprednostňované možnosti, pohybovali medzi 13 – 135 mil. EUR/rok, čo odráža najmä náklady na opatrenia týkajúce sa používania ortuti vo výrobných procesoch a v zubnom amalgáme.

3. PRÁVNE PRVKY NÁVRHU

Zhrnutie navrhovaného opatrenia

Hoci nariadenie (ES) č. 1102/2008 predstavuje pre tento návrh východiskový bod, na účely právnej zrozumiteľnosti je vhodné zrušiť ho a nahradiť. Príloha IV obsahuje tabuľku zhody.

V článkoch 1 a 2 sa špecifikuje predmet úpravy tohto návrhu a stanovuje sa vymedzenie kľúčových pojmov, ktoré sa v ňom používajú.

V článku 3 v spojení s prílohou I sa stanovuje zákaz vývozu ortuti z Únie, viacerých zlúčenín ortuti a zmesí ortuti s inými látkami, s výnimkou tých zlúčenín ortuti, ktoré možno stále vyvážať, keď sú určené na laboratórny výskum. Tento zákaz je zavedený už od marca 2011 v súlade s článkom 1 nariadenia (ES) č. 1102/2008 a dopĺňa zákaz stanovený v nariadení (EÚ) č. 649/2012. Transponuje článok 3 ods. 6 Minamatského dohovoru v spojení s jeho článkom 3 ods. 1 písm. a) a b) a ods. 2 písm. a).

V článku 4 sa zakazuje dovoz ortuti do Únie, ak je určená na remeselnú a drobnú ťažbu zlata a navrhuje sa podmienený zákaz dovozu ortuti a zmesí ortuti, ktoré sú plánované na iné použitie, do Únie. Tento zákaz sa neuplatňuje na dovoz ortuti a zmesí ortuti ako odpadu na konečné zneškodnenie ako odpad, na dovoz ortuti z krajín, ktoré sú zmluvnými stranami Minamatského dohovoru, ak ortuť pochádza zo zdroja primárnej ťažby, ktorý je podľa článku 3 ods. 4 dohovoru stále povolený, na dovoz ortuti z krajín, ktoré nie sú zmluvnými stranami dohovoru, pokiaľ dovezená ortuť nepochádza z primárnej ťažby ani z odvetvia výroby chlóru a hydroxidu a na dovoz bol udelený písomný súhlas. Aby sa zefektívnili administratívne činnosti a nezvyšovala sa administratívna záťaž, v článku 4 ods. 3 sa stanovuje, že príslušné vnútroštátne orgány určené podľa nariadenia (ES) č. 649/2012 sú tiež zodpovedné za realizáciu a kontrolu takéhoto zákazu.

Článkom 5 v spojení s prílohou II sa transponuje článok 4 ods. 1 a príloha A (časť I) k Minamatskému dohovoru. Stanovuje sa v ňom zákaz vývozu, dovozu a výroby rôznych produktov s prídavkom ortuti, ktorý začne platiť 1. januára 2021. Článok 5 sa uplatňuje ako doplnok a zároveň bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia *acquis* EÚ, ktorými sa už zaviedli obmedzenia uvádzania na trh a ktorými sa stanovujú prísnejšie požiadavky, pokiaľ ide napríklad o maximálny obsah ortuti v týchto produktoch, ako sa stanovuje, okrem iného, v smernici 2006/66/ES.

V článku 6 sa predpokladá možné prijatie vykonávacích rozhodnutí Komisie, v ktorých sa určia obchodné formuláre, ktoré majú používať príslušné orgány členských štátov na vykonávanie článkov 3 a 4, v nadväznosti na rozhodnutia, ktoré budú prijaté na konferencii zmluvných strán Minamatského dohovoru v súlade s článkom 3 ods. 12 dohovoru.

Článkom 7 v spojení s prílohou III sa transponuje článok 5 ods. 2 a 3 a príloha B k Minamatskému dohovoru. Od 1. januára 2019 sa ním zakazuje používanie ortuti a zlúčenín

ortuti ako katalyzátora pri výrobe acetaldehydu a monoméru vinylchloridu. Pokiaľ ide o zariadenia vyrábajúce metylát alebo etylát sodný alebo draselný procesom na báze ortuti, stanovujú sa v ňom obmedzenia používania ortuti z primárnej ťažby a uvoľňovania ortuti a jej zlúčenín do životného prostredia, pričom sa od dátumu nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia zakazuje akékoľvek zvýšenie výrobnnej kapacity alebo zriaďovanie nových zariadení. V článku 7 ods. 3 sa predpokladá možné prijatie delegovaných aktov Komisie ako prostriedku na transpozíciu rozhodnutí konferencie zmluvných strán stanovujúcich požiadavky na dočasné uskladnenie ortuti a zlúčenín ortuti, keď ich Únia podporí, a týmto spôsobom zachovať uplatnenie riadneho legislatívneho postupu, keď neexistuje pozícia Únie v prospech príslušných rozhodnutí konferencie zmluvných strán, alebo ak by sa Únia vyslovila proti nim.

Článkom 8 sa transponuje článok 4 ods. 6 a ods. 7 a článok 5 ods. 4 a ods. 9 dohovoru. Stanovuje sa v ňom zákaz výroby a uvádzania na trh takých produktov s prídavkom ortuti, na ktoré sa nevzťahuje žiadne využitie známe pred dátumom uplatňovania tohto návrhu, ako aj zákaz vykonávania výrobných procesov, ktoré neexistovali pred týmto dátumom. V článku 8 ods. 3 a ods. 4 sa zavádza mechanizmus, podľa ktorého by takéto nové produkty s prídavkom ortuti a výrobné procesy mohli byť aj naďalej povolené prostredníctvom vykonávacieho aktu Komisie prijatého na základe posúdenia ich prínosu pre životné prostredie a ľudské zdravie, ako aj dostupnosti alternatív bez obsahu ortuti, ktoré sú technicky a ekonomicky uskutočniteľné.

V súlade s článkom 7 dohovoru sa v článku 9 v spojení s prílohou IV stanovuje, že členské štáty, v ktorých sa vykonáva remeselná a drobná ťažba zlata, podniknú kroky na zníženie a pokiaľ možno elimináciu používania ortuti a jej zlúčenín, ako aj emisií ortuti a jej zlúčenín, ktoré sú výsledkom takejto činnosti, a vypracujú a vykonávajú príslušný národný plán.

Článkom 10 sa transponuje článok 4 ods. 3 Minamatského dohovoru a príloha A (časť II) k dohovoru. Požaduje sa v ňom, aby sa od 1. januára 2019 zubný amalgám používal iba vo forme kapsúl a aby zariadenia zubného lekárstva boli vybavené odlučovačmi amalgámu na zadržiavanie a zber zvyškov amalgámu s obsahom ortuti. Členské štáty sa v ňom vyzývajú, aby využívali príslušné a aktualizované normy EN vrátane EN ISO 13898²⁷, EN ISO 24234²⁸ a EN 1641: 2009²⁹ alebo akékoľvek ďalšie národné alebo medzinárodné normy zabezpečujúce rovnocennú úroveň zadržiavania rezíduí amalgámu a kvalitu amalgámových kapsúl.

V článku 11, ktorý reprodukuje článok 2 nariadenia (ES) č. 1102/2008, sa stanovuje, že ortuť, ktorá sa už nepoužíva v priemyselnom odvetví výroby chlóru a hydroxidu alebo ktorá vznikla čistením zemného plynu alebo pochádza z ťažby a tavenia neželezných kovov alebo bola získaná z rumelkovej rudy, sa kvalifikuje ako odpad, ktorý je potrebné zneškodniť.

Článok 12 vychádza z článku 6 nariadenia (ES) č. 1102/2008 a stanovuje sa v ňom, že spoločnosti, ktoré prevádzkujú činnosti uvedené v článku 11, musia každoročne poskytovať príslušným vnútroštátnym orgánom informácie týkajúce sa predovšetkým množstva ortuti uskladnenej v každom príslušnom zariadení a množstva ortuti zaslanej do zariadenia na dočasné alebo trvalého uskladnenie odpadovej ortuti. V článku 12 ods. 2 sa stanovuje, že informácie sa musia podávať prostredníctvom príslušnej kategórie odpadu a pomocou kódov

²⁷ Európska norma EN ISO 13897, *Stomatológia. Amalgámové kapsuly (ISO 1397: 2003)*, máj 2004.

²⁸ Európska norma EN ISO 24234: 2015, *Stomatológia. Dentálny amalgám (ISO 24234: 2015)*, január 2015.

²⁹ Európska norma EN 1641: 2009, *Stomatológia. Zdravotnícke pomôcky pre stomatológiu. Materiály*, október 2009.

NACE, ako sa stanovuje v nariadení (ES) č. 2150/2002³⁰. V článku 12 ods. 3 sa uvádza, že zariadenia na výrobu chlóru a hydroxidu pomocou ortuťových elektrolyzéroov prestanú podávať správy, keď budú všetky elektrolyzéry vyradené z prevádzky v súlade s vykonávacím rozhodnutím Komisie 2013/732/EÚ³¹ a všetka odpadová ortuť bude premiestnená do skladovacieho zariadenia.

V článku 13 sa stanovuje, že odpadová ortuť môže byť dočasne alebo trvalo uskladnená v podzemných skládkach a dočasne uskladnená v povrchových zariadeniach a na tento účel sa v ňom špecifikuje, ktoré požiadavky stanovené v smernici Rady 1999/31/ES na dočasné uskladnenie odpadovej ortuti sa vzťahujú na trvalé uskladnenie odpadovej ortuti v podzemných skládkach.

V článkoch 14 a 20 sa uvádzajú ustanovenia o sankciách za porušenie tohto návrhu a o jeho nadobudnutí účinnosti a dátume uplatňovania.

Článkom 15 sa transponuje článok 21 Minamatského dohovoru a pre členské štáty sa v ňom stanovuje povinnosť vypracovať, aktualizovať a uverejniť správu obsahujúcu všetky relevantné informácie o vykonávaní tohto návrhu, informácie, ktoré treba uviesť do súladu s článkom 21, súhrn informácií zozbieraných podľa článku 12 tohto návrhu o odpadovej ortuti z veľkých zdrojov a informácie o jednotlivých významných zásobách ortuti, ktoré sa môžu vyskytovať na území každého členského štátu. V tomto ustanovení sa uvádza, že Komisia musí byť informovaná o takejto správe a jej aktualizáciách do jedného mesiaca od ich uverejnenia. V článku 15 ods. 2 sa stanovuje, aby Komisia prijala vykonávací akt, v ktorom sa pre členské štáty zavádzajú dotazníky na oznamovanie príslušných informácií Komisii, pričom sa určuje, ktoré konkrétne informácie treba predkladať vrátane informácií o kľúčových ukazovateľoch výkonnosti, o ich formáte a lehote predkladania.

V článku 16 sa predpokladá možné prijatie delegovaných aktov Komisie, ktorými by sa zmenili prílohy I až IV k tomuto návrhu s cieľom transponovať príslušné rozhodnutia prijaté konferenciou zmluvných strán, keď sú podporované Úniou, a týmto spôsobom zachovať uplatnenie riadneho legislatívneho postupu, keď neexistuje pozícia Únie v prospech príslušných rozhodnutí konferencie zmluvných strán, alebo ak by sa Únia vyslovila proti nim.

Články 17 a 18 majú štandardné znenie na vykonávanie delegovania právomoci udelenej Komisii podľa článku 7 ods. 3 a článku 16 a na postup výboru ako prostriedok na prijatie vykonávacích aktov podľa článku 6, článku 8 ods. 4 a článku 15 ods. 2.

V článku 19 sa stanovuje, že nariadenie (ES) č. 1102/2008 sa k 1. januáru 2018 nahradí a zruší, čo je zároveň dátum, keď sa začne uplatňovať tento návrh, a že odkazy na nariadenie (ES) č. 1102/2008 sa považujú za odkazy na tento návrh.

Právny základ

Podobne ako v prípade nariadenia (ES) č. 1102/2008 je cieľom aj tohto návrhu ochrana životného prostredia a ľudského zdravia a zároveň zjednotenie jeho obchodných aspektov (zákaz a obmedzenie vývozu a dovozu týkajúce sa ortuti, jej zlúčenín a produktov s prídavkom ortuti). Tento návrh preto má dvojité právne základy, t. j. článok 192 ods. 1 a článok 207 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

Zásady subsidiarity a proporcionality a výber nástroja

³⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2150/2002 z 25. novembra 2002 o štatistike o odpadoch (Ú. v. ES L 332, 9.12.2002, s. 1).

³¹ Vykonávacie rozhodnutie Komisie 2013/732/EÚ z 9. decembra 2013, ktorým sa podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ o priemyselných emisiách stanovujú závery o najlepších dostupných technikách (BAT) výroby chlóru a zásad elektrolyzou soľného roztoku (Ú. v. EÚ L 332, 11.12.2013, s. 34).

Cieľom tohto návrhu je transponovať do *acquis* Únie ustanovenia Minamatského dohovoru, ktoré ešte nie sú pokryté právnymi požiadavkami EÚ s cieľom umožniť Únii a členským štátom, aby dohovor ratifikovali a implementovali.

Z tohto hľadiska sa uplatňuje zásada subsidiarity, pretože tento návrh nepatrí úplne do výlučnej právomoci Únie.

Ciele tohto návrhu nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov. Pri riešení problematiky znečistenia ortuťou a vystavenia jej pôsobeniu v Únii musí každý členský štát okrem iného vykonávať zákaz vývozu ortuti, niektorých zlúčenín ortuti a určitých produktov s prídavkom ortuti, ako aj podmienený zákaz dovozu ortuti. Takéto obchodné opatrenia možno transponovať a implementovať len na základe ustanovení Únie, keďže opatrenia v oblasti spoločnej obchodnej politiky patria do výlučnej právomoci Únie v súlade s článkom 3 písm. e) Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

Pokiaľ ide o neobchodné ustanovenia tohto návrhu týkajúce sa používania ortuti v existujúcich a nových výrobných procesoch a nových produktoch, kontroly emisií ortuti do životného prostredia a uskladnenia ortuti a nakladania s odpadovou ortuťou, tie patria do kategórie spoločnej právomoci Únie a členských štátov, t. j. ochrana životného prostredia a ľudského zdravia. Ako sa uvádza vyššie, vzhľadom na to, že ochrana životného prostredia a ľudského zdravia pred znečistením ortuťou a vystavením jej pôsobeniu je už vo veľkej miere regulovaná na úrovni Únie, je opatrenie Únie oprávnené. Pokiaľ ide o ustanovenia dohovoru o remeselnej a drobnej ťažbe zlata, tento návrh dáva príslušnému členskému štátu na výber optimálnu kombináciu opatrení, ktoré má vykonať na splnenie príslušných požiadaviek.

Tento návrh je preto v súlade so zásadou subsidiarity.

Zvoleným právnym nástrojom je nariadenie, keďže návrh obsahuje ustanovenia týkajúce sa napríklad obchodu a produktov s prídavkom ortuti, čo si vyžaduje jednotné vykonávanie v celej Únii, pričom sa členským štátom ponecháva dostatok flexibility, pokiaľ ide o výber opatrení na dosiahnutie súladu s ustanoveniami o výrobných procesoch a remeselnej a drobnej ťažbe zlata a o ich konkrétne vykonávanie. Tento návrh je preto v súlade so zásadou proporcionality.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Tento legislatívny návrh nemá vplyv na rozpočet.

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY**o ortuti a o zrušení nariadenia (ES) č. 1102/2008**

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 192 ods. 1 a článok 207,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru³²,so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov³³,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

keďže:

- (1) Ortuť je vysoko toxická látka, ktorá predstavuje globálnu a vážnu hrozbu pre ľudské zdravie, a to aj prostredníctvom metylortuti v rybách a morských plodoch, pre ekosystémy a voľne žijúcu zver. V dôsledku cezhraničného charakteru znečisťovania životného prostredia ortuťou pochádza 40 % až 80 % celkovej depozície ortuti v Únii z krajín mimo Únie, a preto si táto situácia vyžaduje opatrenia na miestnej, regionálnej, národnej a medzinárodnej úrovni.
- (2) Väčšina emisií ortuti a rizík súvisiacich s vystavením pôsobeniu ortuti vyplýva z antropogénnych činností vrátane primárnej ťažby ortuti a jej spracovania, používania ortuti v produktoch, priemyselných procesoch a remeselnej a drobnej ťažbe zlata, ako aj z emisií ortuti pochádzajúcich najmä zo spaľovania uhlia a nakladania s odpadovou ortuťou.
- (3) V siedmom environmentálnom akčnom programe prijatom rozhodnutím Európskeho parlamentu a Rady č. 1386/2013/EÚ³⁴ sa určuje dlhodobý cieľ, ktorým je netoxické životné prostredie, a na tento účel sa stanovuje, že je potrebné prijať opatrenie na minimalizáciu významných nepriaznivých účinkov chemických látok na ľudské zdravie a životné prostredie do roku 2020.
- (4) Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade „Stratégia Spoločenstva týkajúca sa ortuti“³⁵ (ďalej len „stratégia“), preskúmaná v roku 2010³⁶, sa zameriava na

³² Ú. v. EÚ C ..., ..., s. ....³³ Ú. v. EÚ C ..., ..., s. ....³⁴ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1386/2013/EÚ z 20. novembra 2013 o všeobecnom environmentálnom akčnom programe Únie do roku 2020 „Dobrý život v rámci možností našej planéty“ (Ú. v. EÚ L 354, 28.12.2013, s. 171).³⁵ Oznámenie Komisie Rade a Európskemu parlamentu z 28. januára 2005 „Stratégia Spoločenstva týkajúca sa ortuti“, KOM(2005) 20 v konečnom znení.

minimalizovanie a, ak je to uskutočniteľné, úplné eliminovanie globálneho antropogénneho uvoľňovania ortuti do ovzdušia, vody a pôdy.

- (5) Po prijatí stratégie a celého radu opatrení týkajúcich sa emisií ortuti, ponuky, dopytu a využívania ortuti a správy prebytku ortuti a jej zásob dosiahla Únia za posledných desať rokov v oblasti nakladania s ortuťou významný pokrok.
- (6) V stratégii sa stanovuje, že rokovanie o právne záväznom dokumente a jeho uzavretie by malo byť prioritou, keďže opatrenie len na úrovni Únie nedokáže zaručiť účinnú ochranu občanov Únie pred negatívnymi účinkami ortuti na zdravie.
- (7) Únia a 26 členských štátov podpísali 11. októbra 2013 v Kumamote Minamatský dohovor o ortuti (ďalej len „dohovor“)³⁷. Únia a všetky jej členské štáty sa preto zaviazali k jeho uzavretiu, transpozícii a vykonávaniu³⁸.
- (8) Rýchla ratifikácia dohovoru zo strany Únie a jej členských štátov podnieti hlavných globálnych používateľov ortuti a pôvodcov jej emisií, ktorí sú signatármi dohovoru, aby ho ratifikovali a vykonávali.
- (9) Keďže mnohé záväzky dohovoru sú už v právnych predpisoch Únie transponované, v tomto nariadení by sa mali stanoviť len také ustanovenia, ktoré dopĺňajú *acquis* Únie a ktoré sú nutné na zabezpečenie jeho úplného zosúladenia s dohovorom a následne umožniť Únii a jej členským štátom, aby ho ratifikovali a vykonávali.
- (10) Zákaz vývozu ortuti stanovený v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1102/2008³⁹ by sa mal doplniť o obmedzenia dovozu ortuti v závislosti od zdroja, plánovaného použitia a miesta pôvodu ortuti. Vnútroštátne orgány určené v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 649/2012⁴⁰ by mali vykonávať administratívne úlohy súvisiace s vykonávaním takýchto obmedzení.
- (11) Vývoz, dovoz a výroba rôznych produktov s prídavkom ortuti, ktoré v Únii i celosvetovo predstavujú významný podiel používania ortuti a jej zlúčenín, by sa mali zakázať.
- (12) Toto nariadenie by preto malo mať dvojité právny základ, a to článok 192 ods. 1 a článok 207 ZFEÚ, keďže jeho cieľom je chrániť životné prostredie aj ľudské zdravie a zabezpečiť jednotnosť jeho obchodných aspektov prostredníctvom zákazov a obmedzení dovozu a vývozu ortuti, jej zlúčenín a produktov s prídavkom ortuti.
- (13) Toto nariadenie sa uplatňuje bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia uplatniteľného *acquis* Únie, v ktorých sa stanovujú prísnejšie požiadavky na takéto produkty vrátane ich maximálneho obsahu ortuti.
- (14) Ak neexistujú príslušné dostupné bezortuťové výrobné procesy, mali by sa stanoviť prevádzkové podmienky na výrobu metylátu alebo etylátu sodného alebo draselného s použitím ortuti.

³⁶ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade zo 7. decembra 2010 „Preskúmanie stratégie Spoločenstva týkajúcej sa ortuti“, KOM(2010) 723 v konečnom znení.

³⁷ <https://treaties.un.org>

³⁸ Rozhodnutie Rady XXX z XX/XX/XX o uzavretí Minamatského dohovoru o ortuti (Ú. v. EÚ L [...], [...], s. [...]).

³⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1102/2008 z 22. októbra 2008 o zákaze vývozu kovovej ortuti a niektorých zlúčenín a zmesí ortuti a o bezpečnom uskladení kovovej ortuti (Ú. v. EÚ L 304, 14.11.2008, s. 75).

⁴⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 649/2012 zo 4. júla 2012 o vývoze a dovoze nebezpečných chemikálií (Ú. v. EÚ L 201, 27.7.2012, s. 60).

- (15) Výrobou nových produktov s prídavkom ortuti a ich uvádzaním na trh a vytvorením nových výrobných procesov na báze ortuti by sa v Únii zvýšilo používanie ortuti a jej zlúčenín, ako aj emisií ortuti. Tieto nové činnosti by sa preto mali zakázať, pokiaľ sa v rámci posúdenia nepreukáže, že takéto použitia by mali významný prínos pre životné prostredie a zdravie a že k dispozícii nie sú žiadne technicky a ekonomicky uskutočniteľné bezortuťové alternatívy s takýmto prínosom.
- (16) Používanie ortuti a jej zlúčenín v remeselnej a drobnej ťažbe zlata tvorí významný podiel používania ortuti a jej emisií na celom svete, a preto by sa malo regulovať.
- (17) Používanie zubného amalgámu vo forme kapsúl a používanie odlučovačov amalgámu by malo byť povinné s cieľom chrániť zubných lekárov a pacientov pred vystavením pôsobeniu ortuti a zabezpečiť, aby sa výsledná odpadová ortuť neuvolňovala do životného prostredia, ale aby sa zachytávala a podliehala environmentálne vhodnému nakladaniu s odpadom. Vzhľadom na veľkosť podnikov v odvetví zubného lekárstva, ktorých sa táto zmena týka, je vhodné stanoviť dostatočný čas na prispôbenie sa tomuto novému ustanoveniu.
- (18) Väčšina kritérií stanovených v smernici Rady 1999/31/ES⁴¹ na dočasné uskladnenie odpadovej ortuti by sa mala uplatňovať na trvalé uskladnenie odpadovej ortuti v podzemných skládkach. Možnosť uplatniť niektoré z týchto kritérií by malo závisieť od osobitných vlastností každej podzemnej skládky, ktoré určia príslušné orgány členských štátov zodpovedné za vykonávanie smernice 1999/31/ES.
- (19) S cieľom zosúladiť právne predpisy Únie s rozhodnutiami konferencie zmluvných strán dohovoru, ktoré podporuje Únia, by sa právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 ZFEÚ mala delegovať na Komisiu, pokiaľ ide o zmeny príloh k tomuto nariadeniu a doplnenie tohto nariadenia o technické požiadavky na environmentálne vhodné dočasné uskladnenie ortuti a jej zlúčenín. Je osobitne dôležité, aby Komisia počas prípravných prác uskutočnila príslušné konzultácie, a to aj na úrovni expertov. Pri príprave a vypracúvaní delegovaných aktov by Komisia mala zabezpečiť paralelné, včasné a primerané postúpenie relevantných dokumentov Európskemu parlamentu a Rade.
- (20) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania tohto nariadenia, pokiaľ ide o zákaz alebo povolenie nových produktov využívajúcich ortuť a postupov, ako aj o povinnosti týkajúce sa podávania správ, vykonávacie právomoci by sa mali udeliť Komisii. Tieto právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011⁴².
- (21) Členské štáty by mali stanoviť pravidlá týkajúce sa sankcií v prípade porušenia vnútroštátnych ustanovení prijatých podľa tohto nariadenia a zabezpečiť ich vykonávanie. Tieto sankcie by mali byť účinné, primerané a odrádzajúce.
- (22) Vzhľadom na charakter a rozsah úprav, ktoré treba vykonať v nariadení (ES) č. 1102/2008 a s cieľom posilniť právnu istotu, zrozumiteľnosť, transparentnosť a zjednodušiť právne predpisy, by sa uvedené nariadenie malo nahradiť.
- (23) S cieľom poskytnúť príslušným orgánom členských štátov a hospodárskym subjektom, ktorých sa toto nariadenie týka, dostatok času na prispôbenie sa novému režimu, ktorý sa v ňom stanovuje, malo by sa toto nariadenie uplatňovať od 1. januára 2018.

⁴¹ Smernica Rady 1999/31/ES z 26. apríla 1999 o skládkach odpadov (Ú. v. ES L 182, 16.7.1999, s. 1).

⁴² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).

- (24) Keďže cieľ tohto nariadenia, a to zabezpečiť vysokú úroveň ochrany ľudského zdravia a životného prostredia pred ortuťou zákazom vývozu a dovozu ortuti a produktov s prídavkom ortuti, obmedzením používania ortuti vo výrobných procesoch, produktoch, remeselnej a drobnej ťažbe zlata a zubnom amalgáme, ako aj stanovením povinností týkajúcich sa odpadovej ortuti, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale z dôvodu cezhraničného charakteru znečistenia ortuťou a charakteru opatrení, ktoré sa majú prijať, ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

Kapitola I

Všeobecné ustanovenia

Článok 1

Predmet úpravy

V tomto nariadení sa stanovujú opatrenia a podmienky týkajúce sa obchodu s ortuťou, jej zlúčeninami, zmesami a produktmi s obsahom ortuti, výroby, používania a dočasného uskladnenia ortuti, zlúčenín ortuti, zmesí a produktov s prídavkom ortuti, ako aj nakladania s odpadovou ortuťou.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

1. „ortuť“ je elementárna ortuť (Hg, registračné číslo CAS 7439-97-6);
2. „produkt s prídavkom ortuti“ je produkt alebo zložka produktu, ktoré obsahujú ortuť a (alebo) zlúčeninu ortuti, ktoré boli zámerne pridané;
3. „odpadová ortuť“ je ortuť kvalifikovaná ako odpad v súlade s článkom 3 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES⁴³;
4. „vývoz“ je ktorákoľvek z týchto činností:
  - a) trvalý alebo dočasný vývoz chemikálie spĺňajúcej podmienky článku 28 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie;
  - b) spätný vývoz chemikálie, ktorá nespĺňa podmienky článku 28 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a ktorá je umiestnená v inom colnom režime, než je colný režim vonkajší tranzit Únie, na prepravu tovaru na colnom území Únie;

⁴³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc (Ú. v. EÚ L 312, 22.11.2008, s. 3).

5. „dovoz“ je fyzický vstup chemikálie na colné územie Únie, pričom táto chemikália je umiestnená do iného colného režimu, než je colný režim vonkajší tranzit Únie, na prepravu tovaru na colnom území Únie;
6. „primárna ťažba ortuti“ je ťažba, v ktorej hlavnou vyhľadávanou surovinou je ortuť.

Kapitola II

Obmedzenia obchodu a výroby týkajúce sa ortuti, jej zlúčenín a produktov s prídavkom ortuti

Článok 3

Obmedzenia vývozu

1. Vývoz ortuti, zlúčenín ortuti a zmesí uvedených v prílohe I sa zakazuje.
Prvý pododsek sa nevzťahuje na vývoz zlúčenín ortuti uvedených v prílohe I na účely laboratórneho výskumu.
2. Vývoz zmesí ortuti, ktoré nie sú uvedené v prílohe I, na účely obnovy ortuti sa zakazuje.

Článok 4

Obmedzenia dovozu

1. Dovoz ortuti a zmesí uvedených v prílohe I na iné použitie, než je zneškodnenie ako odpad, sa zakazuje.
Odchylné od prvého pododseku sa povoľuje dovoz v ktoromkoľvek z týchto prípadov:
  - vyvážajúca krajina je zmluvnou stranou dohovoru a vyvezená ortuť nepochádza z primárnej ťažby ortuti, ako sa stanovuje v článku 3 ods. 3 a ods. 4 tohto dohovoru;
  - vyvážajúca krajina, ktorá nie je zmluvnou stranou dohovoru, poskytla osvedčenie, že ortuť nepochádza z primárnej ťažby ortuti ani z priemyselného odvetvia výroby chlóru a hydroxidu, a dovážajúci členský štát udelil svoj písomný súhlas s dovozom.
2. Dovoz ortuti na používanie pri remeselnej a drobnej ťažbe zlata sa zakazuje.
3. Administratívne úlohy vyplývajúce z požiadaviek ustanovených v odsekoch 1 a 2 tohto článku vykonávajú vnútroštátne orgány alebo orgány určené v súlade s článkom 4 nariadenia (EÚ) č. 649/2012.

Článok 5

Vývoz, dovoz a výroba produktov s prídavkom ortuti

1. Bez toho, aby boli dotknuté prísnejšie požiadavky stanovené v iných uplatniteľných právnych predpisoch Únie, sa v Únii od 1. januára 2021 zakazuje vývoz, dovoz a výroba produktov s prídavkom ortuti uvedených v prílohe II.
2. Zákaz stanovený v odseku 1 sa nevzťahuje na tieto produkty s prídavkom ortuti:
  - produkty nevyhnutné na civilnú ochranu a vojenské využitie;
  - produkty na výskum, kalibráciu prístrojov a na použitie ako referenčný štandard.

Článok 6

Formuláre na dovoz a vývoz

Komisia prijme prostredníctvom vykonávacích aktov rozhodnutia, v ktorých určí formuláre, ktoré sa majú používať na účely vykonávania článkov 3 a 4.

Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 18 ods. 2.

Kapitola III

Obmedzenia týkajúce sa používania a uskladňovania ortuti a zlúčenín ortuti

Článok 7

Priemyselné činnosti

1. Používanie ortuti a zlúčenín ortuti vo výrobných procesoch uvedených v časti I prílohy III sa zakazuje od dátumov, ktoré sú v nej uvedené.
2. Používanie ortuti a zlúčenín ortuti vo výrobných procesoch uvedených v časti II prílohy III sa povoľuje len po splnení podmienok, ktoré sú v nej uvedené.
3. Dočasné uskladnenie ortuti a zlúčenín ortuti sa musí vykonávať environmentálne vhodným spôsobom.

Komisia je splnomocnená v súlade s článkom 17 prijať delegované akty s cieľom stanoviť požiadavky na environmentálne vhodné dočasné uskladnenie ortuti a jej zlúčenín, ktoré prijala konferencia zmluvných strán dohovoru, keď Únia príslušné rozhodnutie podporila.

Článok 8

Nové produkty s prídavkom ortuti a nové výrobné procesy

1. Výroba produktov s prídavkom ortuti, na ktoré sa nevzťahuje žiadne použitie známe pred 1. januárom 2018, a uvádzanie takýchto produktov na trh sa zakazuje.
2. Výrobné procesy zahŕňajúce používanie ortuti a (alebo) zlúčenín ortuti, ktoré neexistovali pred 1. januárom 2018, sa zakazujú.

Tento odsek sa neuplatňuje na procesy výroby a (alebo) použitia produktov s prídavkom ortuti, iných ako produkty, na ktoré sa vzťahuje odsek 1.

3. Odchylné od odsekov 1 a 2, ak má hospodársky subjekt v úmysle vyrábať a (alebo) uviesť na trh nový produkt s prídavkom ortuti alebo zaviesť nový výrobný proces, tento subjekt upovedomí príslušné orgány daného členského štátu a poskytne im tieto informácie:
  - technický opis príslušného produktu alebo procesu;
  - posúdenie jeho environmentálnych a zdravotných rizík;
  - podrobné vysvetlenie spôsobu, akým sa takýto produkt alebo proces musí vyrábať, používať a prevádzkovať na zabezpečenie vysokého stupňa ochrany životného prostredia a ľudského zdravia.
4. Po oznámení z príslušného členského štátu Komisia overí najmä to, či bolo preukázané, že nové produkty s prídavkom ortuti alebo nové výrobné procesy majú významný prínos pre životné prostredie a zdravie a že k dispozícii nie sú žiadne technicky a ekonomicky uskutočniteľné bezortuťové alternatívy s takýmto prínosom.

Komisia prijíma prostredníctvom vykonávacích aktov rozhodnutia s cieľom určiť, či sú príslušné nové produkty s prídavkom ortuti alebo nové výrobné procesy povolené.

Uvedené vykonávacie akty sa prijímajú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 18 ods. 2.

Článok 9

Remeselná a drobná ťažba zlata

Členské štáty, na ktorých území remeselná a drobná ťažba zlata a spracovateľské činnosti presahujú zanedbateľnú mieru:

- prijímú opatrenia na zníženie a pokiaľ možno elimináciu používania ortuti a jej zlúčenín, jej emisií a uvoľňovania ortuti do životného prostredia z takejto ťažby a spracovania;
- vypracujú a vykonávajú národný plán v súlade s prílohou IV.

Článok 10

Zubný amalgám

1. Od 1. januára 2019 sa zubný amalgám smie používať len vo forme kapsúl.
2. Od 1. januára 2019 musia byť zariadenia zubného lekárstva vybavené odlučovačmi na zadržiavanie a zber amalgámových častíc. Tieto odlučovače sa musia udržiavať podľa požiadaviek na zabezpečenie vysokej zadržiavacej úrovne.
3. Predpokladá sa, že kapsuly a odlučovače amalgámu, ktoré spĺňajú harmonizované normy EN alebo iné národné alebo medzinárodné normy, ktoré zabezpečujú rovnocennú úroveň kvality a úroveň zadržania, spĺňajú požiadavky stanovené v odsekoch 1 a 2.

Kapitola IV

Uskladnenie a zneškodnenie odpadovej ortuti

Článok 11

Odpadová ortuť

Bez toho, aby bolo dotknuté rozhodnutie Komisie 2000/532/ES⁴⁴, sa za odpad považuje a zneškodňuje sa bez ohrozenia ľudského zdravia alebo poškodenia životného prostredia v súlade so smernicou 2008/98/ES:

- a) ortuť, ktorá sa už nepoužíva v priemyselnom odvetví výroby chlóru a hydroxidu;
- b) ortuť získaná z čistenia zemného plynu;
- c) ortuť získaná z ťažby a tavenia neželezných kovov;
- d) ortuť získaná z rumelkovej rudy v Únii.

Článok 12

Podávanie správ o odpadovej ortuti z veľkých zdrojov

1. Spoločnosti pôsobiace v priemyselných odvetviach uvedených v článku 11 písm. a), b) a c) zasielajú každý rok do 31. mája príslušným orgánom dotknutých členských štátov údaje týkajúce sa celkového množstva odpadovej ortuti uloženého v každom zariadení a zaslaného do jednotlivých zariadení na dočasné alebo trvalé uskladnenie, ako aj informácie o umiestnení týchto zariadení a ich kontaktné údaje.
2. Údaje uvedené v odseku 1 sa uvádzajú pomocou kódov stanovených v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2150/2002⁴⁵.
3. Povinnosť stanovená v odsekoch 1 a 2 sa prestane uplatňovať na spoločnosti prevádzkujúce zariadenia na výrobu chlóru a hydroxidu v roku nasledujúcom po vyradení všetkých ortuťových elektrolyzérův z prevádzky v súlade s vykonávacím rozhodnutím Komisie 2013/732/EÚ⁴⁶ a po odovzdaní všetkej ortuti do zariadení na spracovanie odpadu.

Článok 13

Zneškodňovanie odpadovej ortuti

⁴⁴ Rozhodnutie Komisie 2000/532/ES z 3. mája 2000 nahradzujúce rozhodnutie 94/3/ES, ktorým sa vydáva zoznam odpadov podľa článku 1 písm. a) smernice Rady 75/442/EHS o odpadoch, a rozhodnutie Rady 94/904/ES, ktorým sa vydáva zoznam nebezpečných odpadov podľa článku 1 ods. 4 smernice Rady 91/689/EHS o nebezpečných odpadoch (Ú. v. ES L 226, 6.9.2000, s. 3).

⁴⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2150/2002 z 25. novembra 2002 o štatistike o odpadoch (Ú. v. ES L 332, 9.12.2002, s. 1).

⁴⁶ Vykonávacie rozhodnutie Komisie 2013/732/EÚ z 9. decembra 2013, ktorým sa podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ o priemyselných emisiách stanovujú závery o najlepších dostupných technikách (BAT) výroby chlóru a zásad elektrolýzou soľného roztoku (Ú. v. EÚ L 332, 11.12.2013, s. 34).

1. Odchyľne od článku 5 ods. 3 písm. a) smernice 1999/31/ES sa odpadová ortuť môže uskladniť jedným z týchto spôsobov:
  - a) dočasné uskladnenie na viac ako rok alebo trvalé uskladnenie v soľných baniach prispôsobených na zneškodňovanie ortuti, alebo v hlboko uložených podzemných skalných formáciách s rovnocennou úrovňou bezpečnosti a uzavretia ako v soľných baniach;
  - b) dočasné uskladnenie v povrchových zariadeniach určených a vybavených na dočasné uskladnenie ortuti.
2. Osobitné požiadavky na dočasné uskladnenie odpadovej ortuti uvedené v prílohách I, II a III k smernici 1999/31/ES sa uplatňujú na zariadenia na trvalé uskladnenie uvedené v odseku 1 písm. a) tohto článku za týchto podmienok stanovených v nasledujúcich prílohách k uvedenej smernici:
  - a) príloha I oddiel 8 (prvá, tretia a piata zarážka) a príloha II k smernici 1999/31/ES sa uplatňujú;
  - b) príloha I oddiel 8 (druhá, štvrtá a šiesta zarážka) a príloha III oddiel 6 k smernici 1999/31/ES sa uplatňujú iba vtedy, ak to príslušné orgány členských štátov zodpovedných za vykonávanie tejto smernice uznajú za vhodné.

Kapitola V

Sankcie a podávanie správ

Článok 14 **Sankcie**

Členské štáty stanovujú pravidlá týkajúce sa sankcií uplatňujúcich sa v prípade porušenia ustanovení tohto nariadenia a prijímajú všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie ich uplatňovania. Stanovené sankcie musia byť účinné, primerané a odrádzajúce. Členské štáty oznámia tieto ustanovenia Komisii do [xxx] a bezodkladne jej oznámia každú následnú zmenu, ktorá sa uvedených ustanovení týka.

Článok 15 **Správa**

1. Členské štáty musia pripraviť, aktualizovať a uverejniť online správu obsahujúcu tieto informácie:
  - a) informácie o vykonávaní tohto nariadenia;
  - b) informácie potrebné na splnenie oznamovacej povinnosti zo strany Únie a členských štátov podľa článku 21 Minamatského dohovoru;
  - c) súhrn informácií zozbieraných v súlade s článkom 12;
  - d) zoznam jednotlivých zásob ortuti nad 50 metrických ton, ktoré sa nachádzajú na ich území, a ak o tom členské štáty majú vedomosť, zoznam zdrojov dodávok ortuti tvoriacich ročné zásoby ortuti nad 10 metrických ton.

Členské štáty informujú Komisiu o svojich správach a ich aktualizáciách do jedného mesiaca po ich uverejnení.

2. Komisia prijme príslušné dotazníky s cieľom bližšie určiť obsah, informácie a kľúčové ukazovatele výkonnosti, ktoré sa majú zahrnúť do správy uvedenej v odseku 1, ako aj formát tejto správy a lehoty jej uverejnenia a aktualizácií.

Dotazníkmi sa môže aj organizovať podávanie správ tak, aby Únia mohla poskytnúť sekretariátu dohovoru jedinú správu predloženú v mene Únie a jej členských štátov.

Komisia prijme prostredníctvom vykonávacích aktov rozhodnutia s cieľom určiť vzor takýchto dotazníkov a vytvoriť elektronický nástroj na podávanie správ dostupný členským štátom.

Uvedené vykonávacie akty sa prijímajú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 18 ods. 2.

Kapitola VI

Delegované a vykonávacie právomoci

Článok 16

Zmena príloh

Komisia je splnomocnená v súlade s článkom 17 prijímať delegované akty, ktorými sa zmenia prílohy I, II, III a IV s cieľom transponovať rozhodnutia, ktoré prijala konferencia zmluvných strán dohovoru, keď Únia príslušné rozhodnutie podporila.

Článok 17

Vykonávanie delegovania právomocí

1. Komisii sa udeľuje právomoc prijímať delegované akty za podmienok stanovených v tomto článku.
2. Delegovanie právomoci uvedené v článku 7 ods. 3 a v článku 16 sa Komisii udeľuje na neurčité obdobie odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia.
3. Delegovanie právomoci uvedené v článku 7 ods. 3 a v článku 16 môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomoci, ktoré sa v ňom uvádza. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie* alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nie je ním dotknutá platnosť delegovaných aktov, ktoré už nadobudli účinnosť.
4. Komisia oznamuje delegovaný akt hneď po prijatí súčasne Európskemu parlamentu a Rade.
5. Delegovaný akt prijatý podľa článku 7 ods. 3 a článku 16 nadobudne účinnosť, len ak Európsky parlament alebo Rada voči nemu nevzniesli námietku v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu Európskemu parlamentu a Rade alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informovali Komisiu

o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predĺži o dva mesiace.

Článok 18 **Postup výboru**

1. Pri prijímaní formulárov na dovoz a vývozu podľa článku 6, rozhodnutia podľa článku 8 ods. 4 a dotazníkov v súlade s článkom 15 ods. 2 Komisii pomáha výbor. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

Kapitola VII **Záverečné ustanovenia**

Článok 19 **Zrušenie**

Nariadenie (ES) č. 1102/2008 sa týmto zrušuje.

Odkazy na zrušené nariadenie sa považujú za odkazy na toto nariadenie.

Článok 20 **Nadobudnutie účinnosti**

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Uplatňuje sa od 1. januára 2018.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli

Za Európsky parlament
predseda

Za Radu
predseda